

эффективности при обсуждении новых подходов терапии и выявления явных преимуществ перед ЛС, которые уже применяются в клинической практике.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

Лісек Ярослав Марцін, Рогуля О. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

rogulya_olga@ukr.net

Тютюнопаління та нікотинова залежність є глобальною медико-соціальною проблемою у суспільстві. Згідно з оцінками міжнародних експертів щорічно від хвороб, які обумовлені тютюнопалінням, помирає близько 5 млн. осіб. В Україні тільки непрямі щорічні витрати, пов'язані з тютюнопалінням, складають 3 млрд. доларів США. Таким чином, ефективна протидія тютюнопалінню повинна ґрунтуватися на засадах розроблення напрямів надання якісної фармацевтичної допомоги особам, які мають нікотинову залежність. Вищенаведене доводить актуальність теми та мети дослідження, яка передбачає аналіз поведінки споживачів тютюнових виробів та розробку заходів, спрямованих на відмову від тютюнопаління.

На першому етапі дослідження було сформовано вибірку із респондентів, які ствердно відповіли на питання «Чи вживаєте Ви тютюнові вироби?». На питання дали відповідь 156 респондентів, з яких 135 указали, що мають нікотинову залежність. Для визначення ступеня нікотинової залежності серед тих, хто має звичку тютюнопаління, проведено тест Фагерстрема. Встановлено, що 27,4% мають низьку нікотинову залежність, 57,8% – середню, 11,1% – високу залежність та 3,7% – дуже високий рівень нікотинової залежності.

Як свідчать результати опитування, досвід паління у віці до 12 років мали лише чоловіки. У віці від 12 до 18 років палити розпочали 76,5% опитаних чоловіків та 23,5% жінок. Решта опитаних набули тютюнової залежності після

18 років, серед яких 59,2% чоловіків та 40,8% жінок. Дослідження ВООЗ та МОЗ України доводять, що якщо молодь віком 12-17 років палить, то ймовірність вживання ними героїну у 12 разів, а кокаїну у 51 раз вища, ніж у тих, хто не палить.

Наступним етапом є аналіз причин існування залежності від паління серед респондентів. Найбільшу кількість відповідей отримали питання, які демонструють, що 64,4% респондентам подобається запах сигарет та 50,4% – маніпуляції з сигаретами. Тютюнопаління завжди є засобом відволіктися, коли курець засмучений або хвилюється (відмітили відповідно 43,0% та 37,8% опитаних). Палю тому, що це підбадьорює мене, допомагає зосередитись указали 35,6%, а чітко відстежують час 34,8% курців, які деякий час не курять, але мають в цьому потребу. Встановлено, що 42,2% опитаних зазначили, що палять часто, щоб тримати себе в тонусі, 36,3% вважають, що з сигаретою легше розслабитися і вони почуваються більш розкуто.

Серед причин, з яких респонденти не можуть позбутися нікотинової залежності, на першому місці є власне звичка палити, що зазначили 71,9%. В межах опитаних 45,9% відмітили, що паління дозволяє зайняти руки, 40,0% подобається сам процес паління, для 30,4% – це можливість швидко прокинутися. Також нікотинова залежність дозволяє як розслабитися, так і сконцентруватися, що відмітили відповідно 29,6% та 28,1% опитаних.

Згідно статистики Світового банку, у період з 2010 по 2017 р.р. рівень паління в Україні знизився на 20%, що здебільшого обумовлено подорожчанням сигарет. Таким чином, є суттєва залежність між вартістю сигарет та рівнем тютюнопаління в країні. На думку опитаних економічна доступність сигарет є засобом, який сприяє зростанню кількості курців, про що відмітили 60,9% чоловіків та 64,6% жінок. Ще 24,1% чоловіків та 25,0% жінок вважають, що доступність дешевих сигарет не провокує паління.

Наступним етапом дослідження стало визначення впливу промоційних заходів на поширеність тютюнопаління. Встановлено, що 43,7% опитаних чоловіків та 52,1% жінок вважають такий вплив суттєвим, в той же час

практично однакова кількість респондентів серед чоловіків та жінок (31,0%) відмітили, що такий вплив відсутній.

Респонденти під час анкетування дали відповіді на запитання щодо прагнення кинути палити. Встановлено, що 41,4% хотіли б полишити паління, але не найближчим часом, та 31,0% мають намір кинути палити найближчим часом. Для тих, хто прагне полишити звичку тютюнопаління найближчим часом, доцільно розглянути способи, які б полегшили процес відвикання від тютюну.

Під час дослідження встановлено, що 56,3% жінок намагалися кинути палити, а серед чоловіків цей відсоток складає 24,1%. В той же час понад половина (54,0%) чоловіків указали, що не робили спроби кинути паління, серед жінок таких 25,0%. Таким чином, зроблено висновок, що необхідно активізувати інформаційну роботу серед споживачів тютюну, у тому числі й використовуючи протидіючий маркетинг та зменшуючи економічну доступність сигарет.

На даний час існують ефективні методи, які допомагають пережити період синдрому відміни. Їх поділяють на два основних типи: когнітивно-поведінкова терапія та фармакологічна терапія. У зв'язку з цим нами пропонувалося дати відповідь щодо застосування нікотинозамісної терапії. Як свідчать отримані результати, 21,8% чоловіків та 43,7% жінок застосовували нікотинозамісну терапію, але зважаючи на те, що продовжують палити, цього виявилось не достатньо. Серед опитаних є досить значний відсоток тих, хто не застосовував нікотинозамісну терапію (78,2% чоловіків та 56,3% жінок). Встановлено, що серед тих, хто застосовував нікотинозамісну терапію, найбільшою популярністю користується жувальна гумка (віддають перевагу 66,7% чоловіків та 90,5% жінок), на другому місці стоять таблетки (серед чоловіків указали 14,3% та серед жінок – 4,8%), пластир трансдермальний застосовували 9,5% чоловіків та 4,8% жінок. Найбільш відомі споживачам препарати торгової марки нікоретте (жувальна гумка та трансдермальний пластир).

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що споживачі тютюнових виробів мають можливість позбутися шкідливої звички завдяки широкому впровадженню соціально-орієнтованих маркетингових заходів. Основними напрямками у боротьбі з тютюнопалінням повинна стати інформаційна робота, спрямована на усунення перешкод у відмові від паління, зростання поінформованості населення і кожного пацієнта про наслідки тютюнопаління, формування власної мотивації щодо відмови від тютюнопаління та позбавлення нікотинової залежності.

АНАЛІЗ СТАНУ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК ПРИ ОЖИРІННІ

Немченко А. С., Міщенко В. І., Винник О. В., Рогозян О. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

viktoriamischenko@ukr.net

Вступ. На сьогодні малорухливий спосіб життя людей призводить до ожиріння – захворювання, при якому надлишковий накопичений жир у тілі несприятливо впливає на стан здоров'я та зменшує середню тривалість життя. Ожиріння збільшує ризик виникнення різноманітних захворювань: хвороби серця й органів дихання, діабету II типу, деяких видів онкологічних захворювань, остеоартриту та астми. Наразі у світі понад 30% населення страждає від ожиріння. Наразі в Україні гладкими є 44,8% дорослого населення, тобто майже кожен другий українець віком від 15 років має зайву вагу.

Мета дослідження. Проаналізувати асортимент дієтичних добавок (ДД), що застосовуються при ожирінні в Україні.

Методи дослідження. У дослідженні були використані методи системного аналізу, методи порівняння, аналітичний та контент-аналіз.